

RADOSTYÁNI SION

A RADOSTYÁNI EGYHÁZ LAPJA * VI. ÉVFOLYAM 2. SZÁM * 1998. ÁPRILIS * SZERKESZTI: VÁRADY ZSOLT

A TARTALOMBÓL: Mi a húsvét * Lengyel József: Jézus, ki a sírban valál... * Levél az Olvasóhoz * Az utolsó lehetőség * A húsvét neve * Balázs Győző: A Pitypalatty-völgyben * Községünk története * Gyermekünknek – Bibliai totó * 1848-ra emlékeztünk * Hírek, könyvajánlás

FELTÁMADOTT AZ ÚR BIZONNYAL! ÁLDOTT ÜNNEPET KÍVÁNUNK OLVASÓINKNAK!

Hogy mi a húsvét, azt itt a földön ... egyedül az önmagára ébredt meghasonlottság, egyedül a bűnbánó és Isten békéjére szomjas szív sejtethi meg. „Az embernek meleg csend kell, és hideg tumultust adnak neki” – írta Simon Weil. Nos, pontosan ez a „meleg csend”: Isten dicsőségének, feltámadásának, eljövételének és minden egyes látogatásának elvéthetetlen ismertetőjegye. Pontos ellentéte annak a „hideg tumultusnak”, amit az ember oly gyakran kap, s amit maga is olyan eszetlen módon hajszol. Hogy ki részesül a húsvét „meleg csendjéből”, személy szerint lehetetlen megnevezni. Egy bizonyos: senki sincs kizárva belőle. De sokszor – s talán legtöbbször – épp törvényeink bizonyosságát is véghetetlenül fölülmúlja.

FELTÁMADOTT!
MATE'28:7.

azok nyerik el, akik látszatra a legelhagyatottabbak, a legkevésbé érdemesek rá. Ez a „melegítő csend” nem ismer konvenciókat, irgalmával áthág minden, mégoly véglegesnek tűnő határt. Ő a végső virradat előszele. Ott fújdogál, ahol akar. Az ember csak megtapasztalhatja érintését, de útjait ki nem fűrkészheti. A végtelen Isten és a véges ember drámájában ez a kifűrkészhetetlenség Isten szeretetének örök előjoga. Megértünk lehetetlen, de bármelyikünk megbizonyosodhat róla, s ez a bizonyosság nem csak a világ szeszélyeit és esetlegességeit, de belsőleges erejével még

Pilinszky János

LENGYEL JÓZSEF (1770-1822): JÉZUS, KI A SÍRBAN VALÁL..

Jézus, ki a sírban valál, Általad megholt a halál,
Az élet pedig feltámadott, mert szent tested meg nem rothadt.
Él a Jézus, a mi fejünk, Keresztyének énekeljünk,
Ülvén húsvét ünnepeket, Új győzedelmi éneket.

Hol van, koporsó, hatalmad? Elveszett nyert diadalmad.
Hová lett, ó halál, a fülánk, Melyet fensz már régóta reánk?
Már nem rettegünk miatta, Mert Jézus meghódította
Ama félelme királyát, megnyitván sírjának száját.

Nincs már szívem félelmére nézni sírom fenekére,
Mert látom Jézus példájából, Mi lehet a holtak porából.

Szűnjetek meg, kétségeim, Változzatok félelmeim
Reménységgé, örömökké, mert nem alszom el örökké.

Sőt, hiszem, hogy e tört eszrép Edény leend még egyszer ép,
És tetemim megépítetnek, Bár vesém megemésztetnek.
Gyalázat elvettetésem, De pompás lesz kikelésem,
Új eget látván ezekkel Az újra megnyílt szemekkel.

Jézus, segíts engem ebben, Hogy éltem folyjék szentebben,
És hogy ne menjek ítéletre, Támassz fel engem új életre.
A te lelkednek ereje Az új életnek kútfeje;
Hogy hadd legyenek élő személy, Lelked által énbennem élj!

Levél az Olvasóhoz

Élőttünk a Feltámadás ünnepe, az üres sír, angyalok és tanítványok hihetetlen bizonyágtétele: Nincs a halottak közt, akit kerestek, mert feltámadott. Ő ha feltámadott, él. Él örökké, hogy minden napon veletek legyen a világ végezetéig. Él, hogy könnyörögjön értetetek az Atya jobbján. Él, hogy reménységetek legyen, hogy ti nem enyészetre születetek, hanem hogy vele örökké megmaradjatok. Megmaradjatok boldogan az Atya dicsőségére.

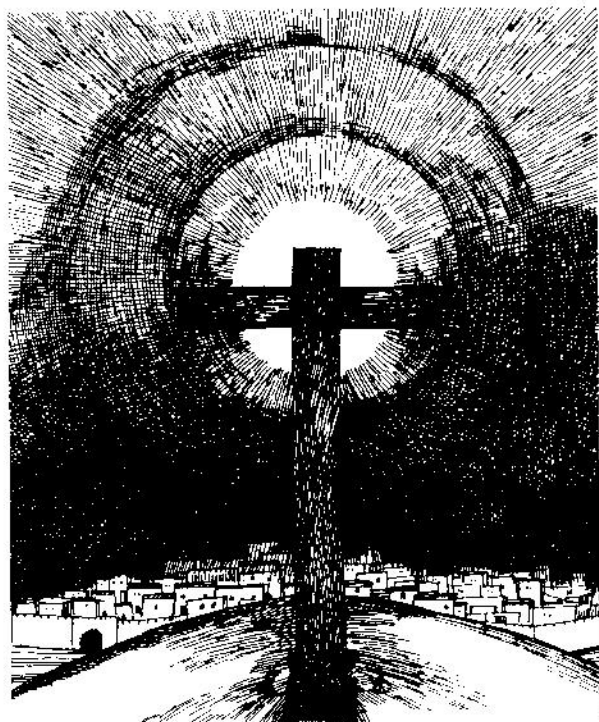
Hűsvét fénye a Feltámadás erőt árasztja reánk. Ő ez a fény tény, amely nem csak az egyes ember életét változtatja meg, de megváltoztatja az eddig reménytelenül szenvedő emberi sokaságok életét úgy, hogy a reménység népevé szüli őket.

Hinni a feltámadást, egész létünket kimoszdtja önös érdekek önző világából. Hinni testünk feltámadását azt jelenti, hinni Istenben, aki Úr a halál felett is, hinni irgalmas igazságosságában, tudni, hogy életünk mértéke többé nem mi vagyunk, cselekedeteinknek nem emberi törvény előtt kell immár megállnia, hanem kegyelmében bízva Őelőtte.

Az a nép, amely ezzel a reménységgel él, felfelé, Beá tekint. Istenre nézve választ, talán nem is abszolút módon, csak emberi és gyarló módon, csak kevésbé rosszul a jobbat. Az ilyen nép tudja, előtte mindig az élet és halál útja van felkínálva neki. Politikai választáskor nem kerülheti el a választást, mert nem lehet közömbös milyen felsőségnek tartozik a következő négy esztendőben engedelmességgel. Nem mindegy, hogy az általa is választott vagy nem választott felsőség milyen eszköze Istennek. Az ilyen nép reménykedve néz holnapjába, mert tudja, az is Isten kezében van. És az ilyen nép nem téveszthető meg emberi trükkök szemfényvesztéseivel, mert az ilyen nép tudja igazán, amit megtehet, tennie kell, és belső békeséggel várja a végső és egyre közelebbi számadást.

Az ilyen nép boldog, mert Istenben örvendez, hála az örömhírért, s él örökké Krisztussal, s rajta minden földi körülmény között a feltámadás fénye ragyog. Ilyen népnek teremtett és hívott el bennünket a mi Istenünk. Vajon ilyenek vagyunk-e?

AZ UTOLSÓ LEHETŐSÉG

Krisztus előtt 589-et írtak akkor, amikor a babilóniai seregek bekerítették Jeruzsálemet. A kis Júda tehetetlen volt a korszerűen felfegyverzett, hatalmas káldeus sereggel szemben. Az volt az ellenség terve, hogy kiéhezteti a várost, s ráveszi, hogy adja meg magát. A bezárt jeruzsálemiek két pártra szakadtak. Voltak, akik csendben átszökdöstek az ellenség táborába, a vezetők azonban szélsőségesen háborúpártiak voltak. Abban reménykedtek, hátha jön valahonnan segítség, ellenezték a megadást.

Jeremiás próféta régóta hirdette már: a nép megérett az ítéletre, most már csak az mentheti meg, ha lemond büszkeségéről, és megadja magát. Mivel ez nem egyezett a vezetők véleményével, Jeremiást börtönbe csukatták.

Cidkijjá király tudta, hogy amit a próféta mond, az Isten üzenete, de nem merte vállalni, mert ő is félt a háborúpártiaktól. Másfél évi ostromzár után Nabukodonozor döntő ostromra készült. Ekkor már sokan éhen haltak a városban, s az embereken eluralkodott a kétségbeesés. A király még egyszer megkérdezte Jeremiást: mit mond az Úr. A válasz ismét ez volt: *„Ha van bátorságod kimenni a babilóniai király vezéreirekhez, akkor életben maradsz, és nem perzselik föl ezt a várost, életben maradsz házad népével együtt. Ha azonban nem mész ki, nem menekülök meg”* (Jeremiás 38:17-20).

Elhangzott tehát még egyszer Isten életmentő szava. Az ítélet a küszöbön van, a megmenekülés egyetlen útja, ha komolyan veszik azt, amit Isten komolyan mond. Az egész nép jövője, élete vagy halála ettől függ. Mer-e emellett dönteni a király?

Sajnos, nem. *„Aggódok, hogy a káldeusokhoz pártolt júdaiak kezébe adnak, s azok gúnyt űznek belőlem”* – mondja. Jeremiás biztosítja, hogy ez nem következik be, de ő nem hisz neki. Még itt is az izgatja, hogy ki mit szól hozzá, s nem az, hogy életben maradnak-e vagy elpusztulnak.

Így aztán bekövetkezett a vég. 587-ben leomlottak Jeruzsálem falai, kifosztották a templomot, felperzseltek a várost, vitték a nőket az ellenség sátraiba, a király fiait és vezéreit szeme láttára lemészárolták, őt megvakították, s megbilincselve vitték Babilonba. Ezt lehetett volna elkerülni, ha hallgatnak Isten Igéjére, s ha legalább ezt az utolsó felkínált lehetőséget megragadják, s mernek dönteni: hiszünk annak az Úrnak, aki a menekülés útját kínálja nekünk.

A Biblia szerint mi ma nagyon hasonló helyzetben vagyunk, mint Júda volt akkor. Közeledünk egy rettenetes ítélet felé, amikor Isten tűzzel pusztítja majd el ezt a világot a bűnei miatt, s utána nem lesz többé lehetősége senkinek sem megmenekülni vagy hinni Istenben. Ő azonban ma is küld embereket, akik vállalják azt a népszerűtlen szerepet, hogy figyelmeztetik erre a népet, s mutatják a menekülés útját. S ma is – ugyanúgy, mint akkor – vannak sokan, akik így szólnak: ne papoljon nekünk senki, hátha nem is kerül erre sor, megoldjuk ezt valahogyan magunk is. Mert ma is nagy bátorság kell ahhoz, hogy valaki vállalja Isten igaz beszédét, s ahhoz igazítsa az életét. Ma is nagy súllyal esik latba, hogy mit szólnak hozzá, ma is alázat kell ahhoz, hogy valaki feladva büszkeségét, beismerje, hogy tehetetlen, s „*megadja magát*” – ha ez a menekülés egyetlen útja.

Viszont a Szentírás szerint az egyetlen út, amin a végső ítélettől, a pusztulástól megmenekülhetünk, tulajdonképpen egy személy, aki ezt mondta magáról: Én vagyok az út, az igazság és az élet. Az a Jézus Krisztus, aki azért jött, hogy helyettünk elszenvedje halálos ítéletünket. Aki ezt az örömhírt komolyan veszi, vagyis őbenne hisz, az már nem megy ítéletre, hanem átment a halálból az életbe. Az megmenekült.

Ezt ugyanolyan nehezen hisszük el ma is, mint amilyen nehezen hittek az emberek akkor Jeremiásnak. Inkább bízunk mi is magunkban, egyfajta megálmodott gazdasági stabilizációban, a tudomány mindenhatóságában, mint Isten Igéjében.

És sokan ma is olyanok, mint Cidkijjá király volt: nem mernek dönteni. Egyszerre több vasat is tartanak a tűzben, s nincs bátorságuk igazán rábízni magukat Istenre. Vannak fiatalok, akik vágnak arra, hogy Jézust kövessék, de nem akarják azért egészen elengedni azt, amit a hitetlen világ és régi társaságuk kínál nekik. Vannak szülők, akik „*mindent*” szeretnének megadni gyermekeiknek, de azt azért nem kockáztatják, hogy ebbe beletartozzék Isten Igéjének rendszeres hallgatása, engedelmes követése, a családi áhítatok bevezetése, a megszentelt keresztyén élet, amiben ők maguk járnak elől. Így aztán ők is okozói lesznek annak, hogy házuk népe nem találja meg az életre vezető utat.

Ne legyünk ilyenek! Mivel Isten annyira szeret, hogy még olvashatjuk, hallhatjuk az ő hívó szavát, vegyük azt komolyan még ma. Akárki akármit szól hozzá. Így menthet meg Isten rajtunk keresztül másokat is. Mindenféle hitetlenségből, langyos vallásosságból, megrekedt, áporodott keresztyénségből, megfásult, unalmas hívó életből legyen bátorságunk kimenni a valódi Krisztus-követés friss levegőjére. Legyen bátorságunk szakítani mindazzal, ami visszatart, s elkötelezni magunkat amellet a Krisztus mellett, akiben egészen bizonyos, hogy nem fogunk csalódní. Aki éppen azért jött, hogy megnyissa előttünk a menekülés útját.

Cseri Kálmán (a Ref. Lapja 1998. március 29-i számából)

A HÚSVÉT NEVE

magyarul nem a legszerencésebb. A régi magyaroknak – úgy látszik –, a térítő külföldi szerzetesek nem tudták megmagyarázni a Krisztus feltámadását, de azt jól a lelkükre kötötték, hogy az ünnep előtt hat hétig böjt van, de ezen az ünnepen elővehetik a sonkát. Így lett az ünnep magyar neve a – húsvét.

Nem járt jobban a nyugalom napjának az elnevezése sem. István király elrendelte, hogy minden tíz falu templomot építsen, s a hetedik (első) napon a környék népe ide jöjjön istentiszteletre. A jó lehetőséget kihasználták a kereskedők, s felütötték sátraikat a templom körül: tíz falu népe helyükbe jön! Így az Úr napját a régiek erről a látványról nevezték el: „Holnap vásárnap lesz!” (Idők során az első á-ról lekopott az ékezet.) – Nem dicsekedhetnek vásárnap szavukkal a németek és angolok sem: a szó azt őrzi, hogy őseik Nap-imádók voltak (a német Sonntag és az angol Sunday azt jelenti szó szerint: a Nap napja). Az orosz nyelv méltóan nevezte el a vásárnapot: voszkriszényije = a Feltámadás (napja).

A húsvét egyébként mozgó ünnep: mindig a tavaszi napéjegyenlőséget követő holdtölte utáni vasárnap.

Krisztus feltámadásának emlékére tért át az ősegyház a zsidó szombat ünnepléséről a hét első napjának, a vasárnapnak ünneplésére. (Ap. Csel. 20:7; I.Kor. 16:2; Jel. 1:10)

(A Hálauadás, Bp.-Pozsonyi úti Ref. Egyházközség időszakos lapjából; II. évf. 1. számából)

Örökkévaló Istenem. Életnek Ura és Királya, áldalak és magasztallak Téged, hogy nem hagytad a Te Egyszülöttedet a koporsóban és nem engedted, hogy a Te Szented rohadást lásson. Imádlak és áldalak a húsvéti győzelemért, amelyet magadnak szerezteél, de áldásaival és gyümölcseivel minket él-tetsz. Áldalak és imádlak Téged, hogy az én feltámadott Uram, a második Ádám, egy új emberiségnek lőn magva és gyökere, mindazoknak, akiket Te elhívtál, hogy Benned és Neked örökre éljenek. Hálát adok néked, hogy a feltámadott Úr Krisztusban elültetted e világban titokzatos szőlőtőkédet, ősfáját a lelki emberiségnek és a tőkén viruló ágán növeled és drága szüretté érleled mindazokat, akiket öröktől fogva kiválasztottál. Köszönöm, hogy nekem is szerelmes Atyám és megváltó Istenem vagy, hogy a Te ajándékodból hitemmel elfogadhatom az új életet, hogy beoltattam a szent és drága olajfába és a Tebenned való élettől engem semmi el nem szakaszthat. Boldog húsvétom napján Krisztussal egy vagyok minden szentekkel és elhivatottakkal, és közelebb érzem lelkemhez meghalt kedveseim megváltott lelkét, mint amíg testben velem jártak. Érzem, hogy olyan közel vagyunk egymáshoz és annyira egyek vagyunk, olyan közös az életünk, mint azon egy óriás fának két, egymás melletti rügyből nőtt gallya. Minden földi látás és tapasztalás hiányosságain túl érzem ezt a dicsőséges közösséget és visszhangozza lelkem tovább Szent Fiad Igéit: „*Én vagyok a Feltámadás és az Élet, aki énbennem hisz, ha meghal is, él az.*” Ámen.

Ravasz László püspök

Balázs Győző: A Pitypalatty-völgyben

Pitypalatty-völgy,
Pitypalatty-völgy
ezer álmok tája!
be szerette a „Sajóvölgy
dalos pacsirtája”
jó Léwaynk örökifjú
„fehér galamb” lelke
s ezt a tájat a Nyögővel
meg is énekelte.
Csodavölgy ez, mikor ring az
aranykalász-tenger:
aki látja, néha szinte
megszólalni sem mer;
óh, mert a föld lihegése

olyan szépen hallszik,
mint amikor tündérbertben
a királylány alszik!

Isten szóttese ez a völgy:
tele van virággal;
lábujjhegyen lép a szellő
s beszélget a fákkal;
más határról jár ide a
golya megpihenni
s oly jó a tarka mezőkön
csak menni, csak menni!
feltörni a magasságba
a kopasz dombokra:
s a lelkünkben lángragyul a

Hóreb csipkebokra!
álmainkkal dalba kezdünk
s zengi-zúgja minden...
halkan jön és átölel a
magasságos Isten.

Kápolnai tűzhányónál
bizony, hogy megállunk:
mintha messze már indulna
csöndben a halálunk!
Egyszer a vulkán kialszik
s vége itt mindennek...
– Pitypalatty-völgy? – azt je-
lenti:
„Dicsőség Istennek!”

KÖZSÉGÜNK TÖRTÉNETÉBŐL

A csodálatos Pitypalatty-völgy, benne Radostyán öt szomszédközséggel a Bükk hegység keleti oldalán, ahol a hegyek dombokká szelődülve tágasabb völgyeknek és sík mezőknek adnak egyre inkább helyet, mire a Sajó vizét eléri, már időtlen idők óta lakott föld volt. Erről régészeti nyomok tanúskodnak és adnak ugyanakkor némi fogalmat arról, kik lehettek évezredekkel ezelőtti elődeink ezen a festői és szeretett földön.

Bizonyosat először a keltákról tudhatunk. Egy népről, mely Hazánk földjét nyugat felé kapcsolta be az európai kereskedelembe, egy népről, mely először használt e területen fémpénzt (cotinus-lelet Bükkszentlászlón), egy népről, melynek az őrlés tudományát köszönhetjük, egy népről, melynek furcsa és általunk már alig megmagyarázható szokásaik, Tristán és Izoldás s Artúr királyos gondolatviláguk és hiedelmeik voltak. Egy népről, melynek egyik központi helye éppen itt, Radostyán területén volt. Európa alapnépességét jelentették, mely magas és egyre növekvő életszínvonalat képviselt. Saját stílust alakítottak ki, mely jellegzetes és jól felismerhető. Ezek alapján a maradványokból, régészeti leletanyagokból azonosíthatók. Leszih Andor régész végzett ásatásokat az 1930-as években a radostyáni temető területén. Megmaradt fegyvereik között szépen díszítettek is vannak. A Radostyánban talált kardhüvely felső részén sárkánypár vagy delfines motívumok láthatók. Találtak még vasládzsát, vaskarikát, vassarlót, paizsfogantyút, karperectördéket, kardkötőláncot s olyan sírt is, melyben vaskard volt összegörbítve az elhunyt kelta harcos sírjába téve. A leletanyag kora vaskori helyi hagyományokat tükröz, leltek még itt kézzel formált urnát és a kelta műveltségre jellemző korongolt kerámiát, s egy egész sertéscsontvázat, amit szokásuk szerint tettek a sírba.

A kelták kora (előbb a La Tène-i majd a Hallstadt-i kultúra) utáni időkről Radostyán területére vonatkozóan konkrétan semmit sem tudunk. A nagyobb földrajzi egység története azonban meghatározhatta és bizonyára meg is határozta e kisebb területnek, a Pitypalatty-völgynek az életét. Az Alföldön a szarmaták vetettek véget a kelta uralomnak, de a szkíta műveltség sem hagyhatta teljesen érintetlenül az itt maradt „*alapnépességet*.” Azután jöttek a jazzig-szarmaták, vandálok, gepidák népáramlatai, majd az avarok kora 568 utántól, amikor Pannóniát elfoglalták. E terület is fennhatóságuk alá kerülhetett. 791-ben a bécsi erdőnél vereséget szenvedtek Nagy Károly frank seregeitől. 803-ban Krum bolgár kán türk seregei törtek a Tisza-völgyére. Ekkor a Kárpát-medence keleti része a Bolgár Dukátus része lett. Az itt élő lakosság ekkor vehette fel a bizánci keresztyénséget. a 820-as években a bolgárok elől menekülve újabb szláv népcsoportok jelentek meg a Kárpát-medence északi részében, aminek következtében az avarok egyre inkább elszlávosodhattak. Jelenleg úgy tartják, hogy a IX. században az avarok már szláv nyelven beszéltek vidékünkön. A magyar honfoglalás 895 és 902 között történt meg. A szomszéd falvak, Varbó és Parasznya nevei Radostyán nevével együtt valóban szláv eredetűek és jelentésűek. Radostyán (v. ő. Hradostyán; gradistya = váracska) várhelylakókat jelent.

Első írott dokumentum Radostyánról 1219-ből való, a Várad Regestrumból. Az 1241-es országvesztő muhi tragédia után a tatárok szabadon pusztítottak a vármegyében. Borsod vára is ekkor vesztette el jelentőségét, melyhez addig a falu tartozott. 1248-tól a falu a diósgyőri váruralom tartozéka lett. 1474 körül a husziták dúltak és raboltak a völgyön. A falu közepén lévő 50 méter magas hegyen épült templom akkor már meglévő részébe be is vették magukat, és rablóvár gyanánt használták. Onnan az egész völgy belátható Sajószentpétertől Varbóig. Majd a török világ következett. 1554-56-ban elpusztult a falu, 1564-ben, 32 évvel Eger eleste előtt Radostyán „*turcis subiecti*.” A török különösen rafinált adónemeket eszelt ki, hogy minél többet harácsoljon a lakosságtól. 1615 után már 100 forint, heti gyalogszerben való szolgálat és 35 icce vaj a török adó mértéke. Annál is súlyosabb ez, mivel az 1685. évi összeíráskor Radostyánban csak öt lakott ház volt. A reformáció – feltehetően – csak Diósgyőr hírhedt úrnőjének, néhai Balassa Zsigmond özvegyének Fánchy Borbálának 1563. február 3-i halálát követően terjedhetett, noha a közeli Szentpéteren annak földesurai, a Perényiek már egy évtizede a megújított hitvallás követői. Fánchy Borbála azonban nagy gonddal tartotta fenn a római vallást birtokain. Az első evangélium

szerint reformált módon prédikáló „pap”, akiről tudomásunk van 1577 és 1582 között itt szolgált Alattyáni Mihály volt. Ekkor Radostyán még Varbó filiája. Mater, azaz anyaegyházközséggé reformált mivoltában először 1598-ban, éppen 400 éve lett Gönci K. Péter prédikátorságában. Hogy a reformáció pontosan hogyan ment végbe, azt csak találgathatjuk. Valószínűleg templomostól, népestül, papostól, úgy mint általában máshol is ebben a Hazában. Erre bizonyos az, hogy a templom az 1595-ös összeíráskor már a reformátusok birtokában volt, továbbá a község lakossága szín református a következő évszázadokban és még egy bizonyos, hogy a régi egyházban szokásos dézsmából a plébánosnak járó rész (Radostyánban ez 1/8 része a dézsmának) lett a jövedelme a reformáció szellemében működő prédikátornak is („az *decimából (borból és búzából) octava pars*”). Az akkor szokásos átvételi elismervények megmaradtak. Ezekről a dézsmajövedelemből származó papi átvételi nyugtatványokról tudjuk, kik voltak a XVI. század végi és XVII. század elején itt szolgált lelkipásztorok. A reformáció kora után Radostyán zálogföldbirtokosai bedegi Nyáry Pál, aki egri várkapitány Eger elestekor, neje enyingi Török Zsuzsánna (a híres Török Bálint unokája), homonnai Drugeth István és neje Török Eufrozina, valamennyien református hitvallásúak. Utánuk a korona kezébe került a község, mint Diósgyőr koronauradalmának része, majd az Egri Káptalan a bérlője. Urbáriumát Rottenstein Ignác diósgyőri prefektus szüntette meg. A koronauradalom fennállásáig uradalmi birtok maradt Radostyán. A római katolikus „*felsőség*” ellenére szinte teljesen református faluként maradt meg máig. Anyakönyvezése Kondóval együtt, ami hosszú ideig filiája volt a Radostyáni Anyaegyházközségnek, 1755-ben kezdődik Kardos György prédikátorságában. 1788-tól már külön-külön vezetik a matriculákat, miután Kondón lelkészt választottak. Templomát 1706-ban javították 8 forint vármegyei segéllyel. Ekkor bontották le a sekrestyét. 1762-ben épült rendkívüli és páratlan mesterműként a hatszög alaprajzú teljesen fából készült 16 méter magas harangláb, amely mind e mai napig mint a Pitypalatty-völgy egyetlen országos műemléke áll. (Teljes felújítását most tervezzük, ugyanis építése óta nem volt nagyobb javítása, mára meg is dőlt, felújítása elkerülhetetlenné vált.) A templomot 1784-ben bővítették, régi részét magasították, tulajdonképpen mai formáját akkor nyerte. 220 ülőhelyes, 1928-ban épített, 1968-ban átépített orgonával, műemlék-jellegű templom. Ott őrködik évszázadok óta a falu felett, a radostyániak „*Sion-hegyén.*”

A község lakói e század második harmadától kezdve leginkább kőszénbányászatból éltek egészen a legutóbbi időkig, amikor Lyukóbányából nagyon sokan leszámoltak közülük. A község jelenlegi lélekszáma körülbelül 700 fő lehet, túlnyomó részben ma is református vallásúak. A községben alsó tagozatos általános iskola működik 35 gyermekkel, két tanerővel az egyház iskolaépületében. A felső tagozatos gyermekek nagy többsége a parasznyai Baross Gábor Általános Iskola tanulója. Parasznyával közös óvodája szintén a jelenlegi Parasznya területén működik (ezt a pár utcasort ugyanis, ahol az óvoda is található, központi „*intézkedéssel*” a tanácsi korszakban egyszerűen elcsatolták Radostyán községtől, azóta Parasznya részeként élnek az ottlakó főleg valamikori bányászok családjai hétköznapjaikat). Boltja három van. Saját orvosi és gyermekorvosi rendelője tavaly készült el, és lett átadva a gyógyítás szolgálatára. Ritkaság ilyen kis falu viszonylatában, hogy gyermekorvosi szakrendelés a munkanapok mindegyikén van. A faluban működik könyvtár is. Meg kell említeni csodálatos szép fekvésű pincesorait, melyekhez pár hónapja vezették ki a villamos hálózatot. Vannak szépen megművelt szőlői, sajnos azonban mint másfelé is az országban, sok a parlaggá vált terület. Valamikori szőlő és borkultúrájára utal a falu címerében a műemlék harangtorony képe melletti egyik oldalon a szőlőfürt, nemesi múltjára pedig a hüvelyéből kivont álló kard és a címerpaizson ülő ötágú nemesi korona. A község legújabb tervei között a nagy anyagi áldozathozattal jelentő és a völgy többi községéhez kapcsolódó átfogó csatornázási beruházásra való felkészülés áll előtérben. De több dolgot lehetne még itt megvalósítani. A völgyben, központi hely lévén, igen előnyös lenne itt egy benzinkút megépítése, hiszen legközelebb csak Diósgyőrben illetve Sajószentpéteren van üzemanyag vételi lehetőség.

GYERMEKEINKNEK

Zákeus felmászik egy fügefára, hogy Jézust láthassa

(Lukács ev. 19:1-10)

Egy ember ül a fügefafa ágán. Az utcán haladó tömeg jól ismeri. Zákeus, akinek a római császár adóját be kellett fizetniük. Nem szerették Zákeust. Árulónak tartották, aki átállt az ellenséghez, a rómaiakhoz.

Tudják, hogy miért mászott fel Zákeus a fügefára. Ő is látni akarja az Úr Jézust. De Zákeus alacsony ember, ezért keresett egy magasabb helyet. S nézzétek, Jézus észreveszi Zákeust. Biztos Ő sem szereti Zákeust, és most lehet, hogy meg fogja büntetni. Rá is fér erre az árulóra! De – szinte hihetetlen – a Mester nem haragszik rá. Sőt, azt mondja, hogy jöjjön le a fáról, mert ma nála fog enni. Zákeusnál?! Egy árulónál, aki meglopja a honfitársait?! Az emberek mindenfélét sugdosnak egymásnak, de Jézust ez nem zavarja. Ő ismeri Zákeus szívét, látja, hogy szomorúság és megbánás lakozik benne. Segíteni akar rajta. Meg akarja mondani, hogy megbocsátja az ő bűneit is. Milyen boldog Zákeus! Az Úr Jézus is örül Zákeus megtérésének. Egy ember ismét visszatért a Mennyei Atya szereteteinek körébe. Ezért jött Jézus a földre.

Húsvéti bibliai totó: **1. Melyik hegyen volt a Gecsemáné kert?** 1. A Garizim hegyén. 2. Az Olajfák hegyén. X. A Kárpátokban. **2. Kit vitt magával Jézus imádkozni?** 1. Júdást. 2. Tamást. X. Zebedeus két fiát és Pétert. **3. Mit csináltak a tanítványok Jézus imája alatt?** 1. Fájdalommal hallgatták. 2. Vele imádkoztak. X. Aludtak. **4. Mire utal a pohár Jézus beszédében?** 1. Szomjazni fog. 2. Szenvedni fog. X. Nincs különösebb értelme. **5. Ki volt Tamás?** 1. Főpap. 2. Az, aki Jézus keresztjét cipelte. X. Jézus tanítványa. **6. Mit jelent a Tamás neve?** 1. Kegyelembe fogadott. 2. Kétkelő. X. Kettős. **7. Mi a kétkelés rokon szava?** 1. Türelmetlenség. 2. Hitetlenség. X. Engedelmisség. **8. Hány nap múlva jelent meg Jézus Tamásnak is?** 1. Nyolc. 2. Öt. X. Negyven. **9. Mi volt Júdás másik neve?** 1. Thesbités. 2. Iskáriótes. X. Arimáthiai. **10. Miért nem engedte meg Jézus, hogy tanítványa megvédje?** 1. Mert az Atya akaratát akarta betölteni. 2. Tudta, hogy az ellenség túlerőben van. X. Várta, hogy az angyalok majd megszabadítják. **11. Boldog volt-e a pénzével Júdás?** 1. Nem, elment és felakasztotta magát. 2. Igen, kamatoztatta és gazdag lett. X. Nem, mert rájött, hogy többet kellett volna kérnie. **12. Jézus elfogatása után Péter...** 1. vele ment a főpap udvaráig. 2. távolról óvatosan követte Jézust. X. Jánossal Jerikóba menekült. **13. Jézus elfogatása előtt ezt mondta Péternek:** 1. Mielőtt a kakas háromszor megszólal, megtagadsz engem. 2. Mielőtt a kakas megszólal, háromszor megtagadsz engem. X. Mielőtt a kakas megszólal, elárulsz engem. **13+1. Mi történt Péterrel a tagadás után?** 1. Tekintete Jézuséval találkozott, és bűnei miatt sírt. 2. Gyorsan elfutott. X. Egészen reggelig a főpap udvarán üldögélt.

A totót helyesen megfejtők jutalmat kapnak április végéig.

MAGYAR SZEMMEL

Kósa Bálint: Református pantheon (metszet)

Tisztelt ünneplő Honfitársaim! Magyar Testvéreim!

Hadd kezdjem mostani beszédemet egy majd negyedfélszázados idézettel Apáczai Csere János erdélyi nagy gondolkodónktól, mindnyájunk nagy pedagógusától. Az idézet 350 év elteltével ugyanannyira érvényes, mint megszületése pillanatában. Íme: „*Ideje hát, hogy felébredj, te álmos, te mámoros, te hályogos szemű magyar nép! Végre, végre ébredj fel az álomkórból ... oszlasd el gyógyírral szemeid homályát! Nézd, szemléld, vizsgál, milyen forrásból ered tömérdek nyomorúságod, melynek súlya alatt görnyedsz...*” Serkenj fel az álomból végre, magyar nép. Serkenj fel, ki aluszol – mondja a Szentírás. Amikor történelmi dicső eseményekre emlékezünk, mert emlékezhetünk, mert nem tiltják, és mert voltak ilyenek nemzetünk történetében, akkor ezek hassanak serkentően reánk. Rázzanak fel veszedelmes tespedtségünkből, hogy haldoklóhoz hasonlóan el ne aludjunk, nehogy körülállják majd a nemzet sírját idegen népek, és azt mondják majd: furcsa egy nép volt a magyar, de elpusztult, mert önmagával sem élt békességben, és mert elfelejtette dicső múltját. Ébredjünk hát fel, és emlékezve merítsünk erőt és bátorságot az ősök példájából!

Emlékezzünk most március 15-re, akik eljöttünk ide. Egy 150 évvel ezelőttire. Amikor végre felébredt az Apáczai által álmos, mámoros, hályogos szeműnek aposztrofált magyar nép. Egy dicsőséges forradalomra, mely fel mert kelni az osztrák elnyomás ellen, a nép sanyargatói ellen. A Pilvax kávéházi ifjakra, Petőfire, Vasváriira, a Nemzeti dal elszavalására, Táncsics Mihály kiszabadítására, arra, hogy mit kíván a magyar nemzet.

Emlékezzünk az akkori politikusokra, Kossuthra, Deákra, Andrássyra, az első felelős magyar minisztériumra. De emlékeznünk kell ezen a napon egy fenséges szabadságharcra, annak kezdetére, s egészére amely Európában a legtovább tartott, melyet csak az orosz cár csapatai segítségével verhetett le a Habsburg-ház. Ma, harmadára zsugorított Hazánkban szabadon emlékezhetünk. S emlékezhetnének velünk együtt mai szomszédaink közül egyesek, akik velünk egy szívvel-lélekkal küzdöttek, a tótok és rutének, a felvidéki cipszerek, s a többiek közül is a kivételek, akik beállottak a szabadságért küzdők seregébe. Így velük együtt emlékezhetnénk egy Aulichra, egy Damjanichra, egy Knézicsre, egy Láhnerre, egy Leiningen Westerburgra, egy Poeltembergre, egy Schweidelre és számos névtelenre.

Emlékezhetünk a győztes és vesztes, de mindenképpen dicsőséges és hősi csatákra, küzdelmekre. A győztes csaták közül egy-kettőnek említsük meg a nevét: a nagykanizsai, a pákozdi, a tokaji, a kolozsvári, a piski, az isaszegi, a váci, a nagysallói, a szolnoki, a komáromi csaták, mielőtt a nemzet hős fiai augusztus 13-án letenni kényszerültek a fegyvert Világosnál a cári seregek előtt. És emlékezzünk most a teljesség igénye nélkül a legnagyobb hadvezérekre: Görgeyre, a lengyel Bem apóra, Mógára, Vécseyre, Klapkára, Kmettyre, Dembinszkyre és

a többiekre. De nem csak igaz ügyért harcolók voltak, hanem akadtak árulói is a szent ügynek ebben a Hazában, akadtak Jellasicsok, akadtak együttesen császárpárti rácok, akadtak erdélyi szászok, s akadtak horvátok. Ők végül jutalomképpen kapták azt, amit mi magyarok büntetésképpen.

Ma is vannak, akik felnéznek reánk. A vendek, vagy másik nevükön szlovének a hős nemzetet bennünk látják. Vannak azonban és sokkal többen, akik elfelejtették, hogy sokszor mi magyarok véreztünk helyettük, érettük vagy éppen velük együtt, vannak, akik örökségünkben nőttek fel, nyakunkra nőttek, akik el akarnak tiporni bennünket, hiszen kisebbségi sorsba kényszerült nemzetrészeinkkel naponta ezt teszik. Mi meggyengültünk, ők országban és létszámban túlnőttek bennünket. És mára területi Trianonunk lelki Trianonná mélyült. Naponta megaláznak, mert megtehetik. Nem vagyunk tisztában saját magunkkal. Ne felejtjük el, hogy szabadságharcunk az árulók ellenére is a Kárpát medence népeinek szabadságharca volt, Nagy-Magyarország szabadságharca volt. Amikor itt, Radostyánban szabadon emlékezhetünk, természetesnek vesszük azt is, hogy van Petőfi, Táncsics, Kosuth utcánk, akkor gondoljunk azokra a százezrekre, akiket állami törvény és karhatalom tilt attól, hogy ezen a napon hozzánk hasonlóan, lélekben velünk együtt ünnepeljenek.

Atyáink életüket adták a magyar Haza szabadságáért. S ma mégsem dobban meg minden magyar ember szíve, ha meghallja: Haza, Szabadság. De amíg van, aki emlékezzen, helyesen emlékezzen szívet dobogtatón, addig van remény egy boldogabb magyar jövő felől. Mert – Jókai szavaival – azokra emlékezünk, akik 150 éve Magyarországot megalakítani jöttek, a szabad Magyarországot. Keresték a szabadságot, mint egyedül boldogító hitvallást a földön. És megtalálták. Felszabadították a földet a szolgálat alól, a jobbágyot a járom alól, a szellemet a rabbilincsek alól. Ledöntötték a válaszfalakat nemes és nem nemes között: nem úgy, hogy amazt lealázták volna; de úgy, hogy emelt fölemelték. Teremtettek a népből nemzetet. S az újjászült nemzet csodáit mutatta fel ifjú erejének. Dicsőséget szerzett a magyar névnek a harcmezőn ... A szabadság fájának nagy öntözés kellett: vérrel, verítéssel, keserű könnyekkel. Mert a szabadságot, hazát, nemzeti nagyságot nem adják ingyen az istenek. Kincsekért kincseket adtak elődeink. De ezek a kincsek nem vesznek el soha: megmaradnak az utódoknak, tovább nőnek. Ez emlékezetes évnek örökké fennmaradó neve a „szabadságharcz éve”. Míg magyar él, míg szabad ember él e honban, kegyelettel fognak visszagondolni ez évre, annak történelmére s történetalkotó alakjaira. Dicsőség a halhatatlanoknak! – írja dr. Jókai Mór.

Mi így emlékezzünk hát a dicső forradalomra és szabadságharcunkra, azokra, akik a jövő Magyarországaért vérezték és haltak meg, emlékezzünk rájuk remélve szebb jövőt, amikor gazdaságilag elnyomorított világban élünk. Serkenjünk fel az álomból s ébresszük fel azokat is, akik ma még az igazak álmát alusszák. Nem babra megy a játék, hogy így mondjam. Nemzeti létünkéről van szó.

Hogy rabok legyünk vagy szabadok, ez a kérdés ma is, hogy felébredünk vagy halálos álomba merülünk – és ez rajtatok áll mostmár, nem mindegy, mit döntötök. Éltek-e, élünk-e szolgasorban egy eladott, elárult, kifosztott, felpredált, pirománok által ez időszakban leégetett, kalandorok és szélhámosok által sivár pusztasággá tett, magyarnak gúnyolt országban, feledve forradalmat, szabadságharcot, történelmet, megtagadva Istenünket és hitünket, vagy szabadon és emelt fővel, Istent és embert tisztelve, a tisztességes megélhetés reményével, emberi voltunkat s így magyarságunkat meg nem tagadva, meg nem csúfolva, boldogan emlékezve hős apáinkra élünk e Hazában – ez a kérdés, nem kevesebb. Válasszatok!

AZ EGYHÁZKÖZSÉG HÍREI, HIRDETÉSEK

Istentiszteletek rendje a Feltámadás ünnepkörében: csütörtökön és szombaton este bűnbánati istentiszteletek este 7 órakor, nagypénteken délelőtt és délután vasárnapi rend szerint, ünnep első és második napján szintén délelőtt és délután a szokásos rend szerint, azaz fél 11-kor és 3 órakor lesznek megtarva az istentiszteletek a templomban. Ünnep első napján délelőtt az Úr asztalát megterítjük. Élünk a szent vendégség lehetőségével.

Ünnepre a Sárospataki Református Theológiai Akadémia első éves hallgatóját, Kiss Pétert küldi legátusként hozzánk, hogy Isten igéjét hirdesse nekünk.

A legátusnak szánt adományokat külön perselybe gyűjtjük az istentiszteleti alkalmakon.

Parókiánk renoválása a szükséges anyagi fedezet hiánya miatt egyenlőre szünetel. Kérjük a község lakóit, tekintsék szívügyüknek a paplak mielőbbi rendbetételét.

Temetőnket nagy összefogással takarítottuk és takarítjuk folyamatosan. Kérjük, hogy senki se dobálja szét a sírokról lekerülő régi koszorúkat, hanem legyen szíves a két kijelölt helyre elfáradni azokkal, hogy a rend és a már elért tisztaság fennmaradjon.

Rendes konfirmáció az idén nem lesz Radostyánban. Akik a következő konfirmanduskorosztályba tartoznak és református vallásúnak tartják magukat vagy szeretnének azok lenni, azok már **most jelentkezzenek a lelkipásztornál a jövő évi konfirmációra**, hogy összeálljon a csoport.

Kedves Szülők! Gyermekeikkel együtt várjuk minden istentiszteletre a családokat. Meg kellene érteniük, hogy önmagukról, létükről és jövőjükéről van szó, ami vagy lesz, mert Isten akarata szerint élnek, vagy nem lesz, mert semmibe veszik velünk kötött szövetségét és nem tisztelik Őt.

Felhívás minden keresztyén honfitársunkhoz! Közeledik az országos választás időpontja. **Senkinek sem lehet mindegy, milyen felsőségnek tartozunk majd engedelmeskedni.** Ezért minden református keresztyén embernek el kell mennie szavazni! **Ne szavazunk a jelenlegi kormánypartokra**, mert azok ugyancsak felelősek az ország romlásáért, és egyházunkra nézve hátrányos döntéseket hoztak. **Keresztyén értékeket és nemzeti érdekeket képviselő partokra és képviselő-jelöltekre szavazzunk.** És nagyon fontos, **imádkozunk egyházunk és nemzetünk megújulásáért, békességért és megmaradásért!**

Könyvajánlás: Megjelent Dömötör Tibor akroni (U.S.A.) lelkipásztor **Léleklények** című verseskötete, istenes versekkel, mely nemcsak az amerikai magyar költészet drágagyöngye, hanem minden magyar keresztyén kincse lehet. Ára: 150 Ft. Másik ajánlatunk **Horváth Loránd torontói lelkipásztor A pszichológusok mestere Jézus** című könyve, melyben – idézem dr. Hegedűs Loránt püspök ajánlásából – „klasszikus gondolatok mottói segítenek összefogni, alkalmazni és életre váltani a lényegét, és Isten áldotta költői alkotások, idézetek szólaltatják meg a prózában elmondhatatlant.” Ára: 250 Ft. **Megrendelhető és megvásárolható a Lelkészi Hivatalban** (Radostyán, Kossuth u. 2. 3776).

**HADD ZENGEJE KRISZTUS ÉREKÜNK. KI SÍR-
BÓL FELTÁMADT NÉKÜNK! HALLELUJJA!**

(356. dicséret)